

Posudek vedoucího diplomové práce

Autorka: Radka Nováková

Téma: Škoda způsobená zvířetem a na zvířeti

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Posuzovaná práce je zaměřena na problematiku náhrady škody. Konkrétní pozornost je věnována škodám způsobeným zvířetem a současně i škodám způsobených na zvířeti. Téma tedy kombinuje jak zkoumání jednotlivých skutkových podstat, v nichž je upravena povinnost určitých osob nahradit škodu, kterou způsobilo zvíře, tak problematiku rozsahu náhrady újmy. Může se přitom zdát, že problematiku značně tradiční, jejíž zpracování může přinést jen omezené množství nových poznatků. Opak je však pravdou. Zvolené téma nabízí řadu otázek, jejichž zodpovězení může být jednoznačně přínosné. Předně je zde stále poměrně nová skutková podstata škody způsobené zvířetem zakotvená v § 2925, jejíž výklad zatím není ve stávající nauce zcela pevně zakotven. Přijetí této úpravy navíc nutně vede k bližšímu zamyšlení nad vztahem této skutkové podstaty a zvláštních, do značné míry historických úprav náhrady škody způsobené zvířaty dle zvláštních předpisů. Na jejich podobu nemělo přijetí stávajícího občanského zákoníku žádný výrazný bezprostřední vliv. Velmi zajímavá je i problematika náhrady újmy, kterou utrpělo zvíře. I zde hraje významnou roli přijetí nového občanského zákoníku – živé zvíře již není věcí, stále však zůstává majetkovou hodnotou, která je způsobilým předmětem vlastnického práva. Tato specifická povaha zvířete se přímo promítá i do úpravy náhrady rozsahu náhrady škody. Je tedy zřejmé, že souvislé systematické zpracování daného tématu může být značně přínosné a může přinést řadu nového. Na volbu tématu je tak možné nahlížet jednoznačně pozitivně.

Hned na úvod posouzení je možné pochválit i samotnou autorku. Ke zpracování zvolené problematiky přistoupila systematicky a s náležitou pečlivostí. Jen při nahlédnutí do poznámkového aparátu (resp. do přiloženého seznamu pramenů) je zřejmé, že si obstarala reprezentativní výčet zdrojů. Pečlivé studium těchto zdrojů ji umožnilo zpracovat téma v náležitém rozsahu a odborné úrovni. Hlubší proniknutí do problematiky jí rovněž umožnilo nalezení vlastní systematiky výkladu. Text člení do osmi samostatných částí. Výklad přitom příhodně graduje od obecného ke konkrétnímu. První část je tak zaměřena na vymezení základních pojmů. Věnuje se zejména vymezení samotného pojmu zvíře, resp. živočich a jejich kategorizaci. Navazující partie je zaměřena na obecný výklad náhrady újmy. Autorka toto seznámení naštěstí pojímá pouze přehledově. Do značné míry povahu vstupního pojednání má též část třetí věnovaná vymezení vlastnického vztahu ke zvířatům (byť možná poněkud ne příliš výstižně nazvaná *Úprava náhrady škody způsobené zvířetem*). V tomto případě se však jedná o rozbor mající pro následující výklad stěžejní význam. Právě vlastníkem zvířete, je-li nějaký, je obvykle primárně odpovědnou osobou k náhradě újmy, kterou takové zvíře způsobí. Následující čtyři části jsou pak již zaměřeny přímo na jednotlivé varianty skutkových podstat (resp. zvláštních úprav), směřujících k náhradě škody způsobené zvířetem. Autorka logicky začíná úpravou občanského

zákoníku, které věnuje pozornost na téměř třiceti stránkách. Navazuje pasáž věnovaná speciální úpravě náhrady škody způsobené zvěří – tedy samostatná speciální úprava mysliveckého práva. Následující dvě části jsou pak zaměřeny na náhradu škod způsobených zvěří, které již svým zaměřením spadají spíše do oblasti veřejného práva. Jde jednak o vymezení náhrady škody způsobené vybranými typy zvířat dle zákona č. 115/2000 Sb. a dále pak o náhradu za ztížení hospodaření dle zákona o ochraně přírody a krajiny. Celý výklad je, pomíneme-li *Přílohy* a shrnující *Závěr*, zakončen pojednáním o náhradě škod způsobených na zvířatech. I zde je největší pozornost věnována obecné úpravě občanskoprávní, opomenuty však nezůstávají ani zvláštní případy upravené v mysliveckém právu, jakož i v právu rybářském.

Autorce se podaným výkladem daří téma ve zcela převážném rozsahu vyčerpat. Nechává se přitom vést osvědčenými, zejména komentářovými, vzory. Dopouští se tak minima věcných pochybení, byť na jisté dílčí nepřesnosti snad poukázat lze (např. s. 19 – mohlo by se zdát, že autorka považuje vědomou a hrubou nedbalost za totožné pojmy; s. 66 – je otázka, zda je pojmově správné mluvit o vlastníkovu honitby). Místy by textu prospěla větší provázanost (např. na s. 29 autorka uvádí, že není možné se přivlastnit rybu v rybníku, který není veřejným statkem – výkladu by zde slušel jednak kritický pohled na znění zákonného textu a především pak vazba či alespoň odkaz na předpisy rybářského práva, které mají k tomuto pravidlu speciální povahu /jak ostatně autorka o několik stran dále sama dokládá/, které jej tak činí do značné míry nadbytečným). Jde však o jevy výjimečné. Na řadě jiných míst se autorka kritického pohledu nebojí a problematikou otázkám tématu se nevyhýbá. Pochválit je jí třeba i za to, že se nebojí kriticky vystoupit proti závěrům komentářové literatury a své postoje náležitě zdůvodňuje (např. s. 45 a tam učiněná polemika k použitelnosti § 1050 obč. zák. na domácí zvířata). Jindy pak výklad inspiruje k dalším úvahám (např. s. 49 – vymezení postavení faktického detentora zvířete coby osoby odpovědné k náhradě škody vzbuzuje otázku, jak je to s odpovědností držitele zvířete, který bude odlišný od vlastníka). Své myšlenky přitom vyjadřuje srozumitelným způsobem. Její stylistika i používání odborné terminologie jsou na velmi dobré úrovni. Čtenář je tak se zvolenou problematikou seznamován čtivým a přehledným způsobem.

Formální úroveň zpracování je na odpovídající úrovni. Autorka věnovala závěrečné revizi své práce dostatečnou pozornost. Čtenář je tak rušen minimem prohřešků proti pravidlům pravopisu či zjevných překlepů (např. s. 26 - ...*zdali i tento způsob nakládání se je stále v souladu s povahou zvířete*). Citováno je v intencích platné citační normy.

Nelze tedy než konstatovat, že odevzdaný text naplňuje všechna formální i obsahová kritéria, která jsou kladena na závěrečnou práci v magisterském studijním programu. Autorka v textu osvědčuje velmi dobrou orientaci ve zvoleném tématu i zjevný zájem o něj. Práci s ohledem na vše výše uvedené k obhajobě **doporučuji** a v případě jejího úspěšného zvládnutí navrhuji hodnotit práci jako **výbornou**.

Otázky:

- 1) Za jakých podmínek dle Vás přichází v úvahu v případě poranění či usmrcení zvířete náhrada nemajetkové újmy?

- 2) Zkuste zdůvodnit, proč je dle Vás zástavní právo ke zvířeti zakázané, zatímco převod nikoliv (s. 27).
- 3) Bylo by dle Vás namíste provést nějaké změny ve stávající úpravě náhrady škody způsobené zvířetem?

V Plzni dne 24. května 2020

JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.